TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

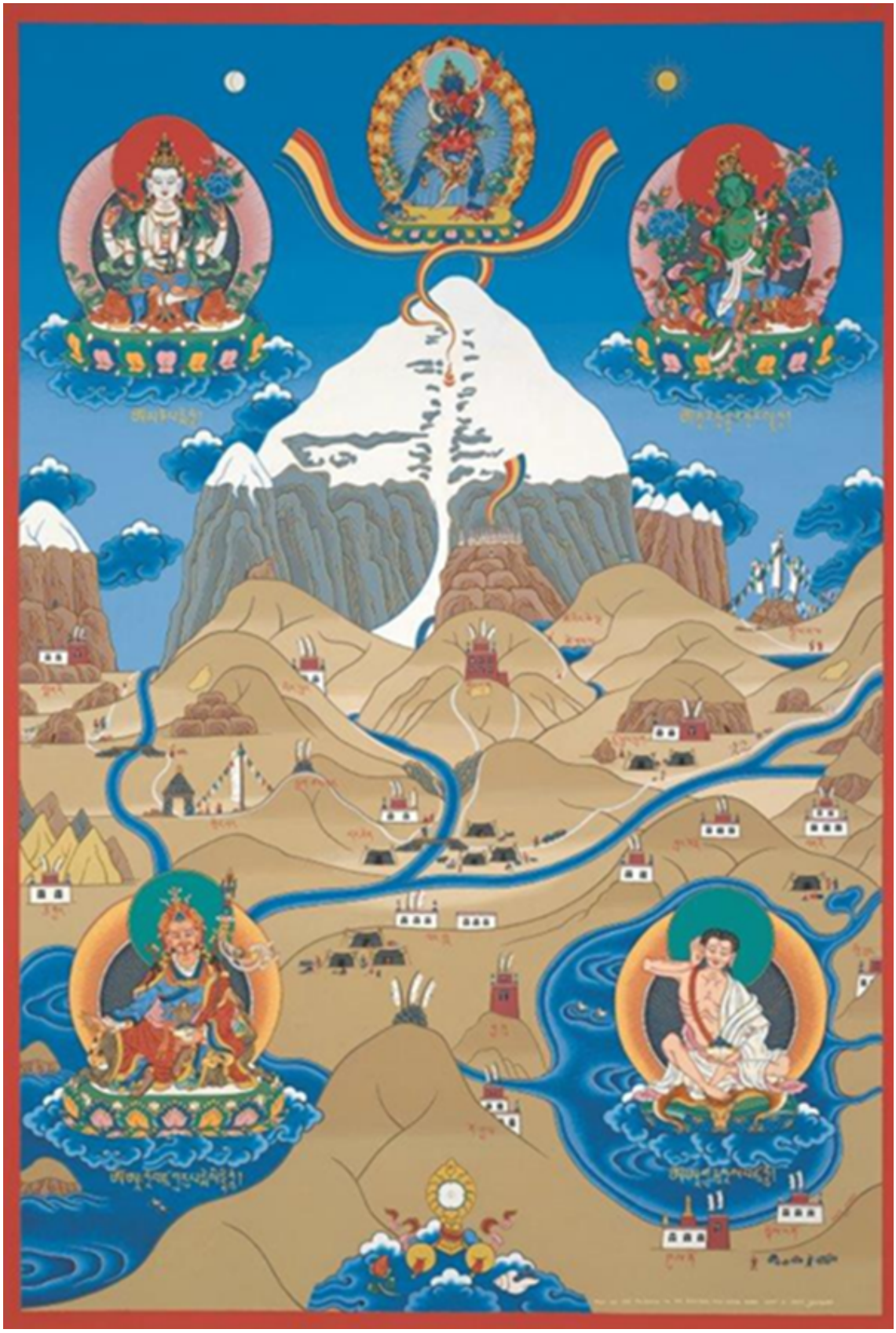
Kailash và Mandala sống giữa Tuyết Sơn hùng vĩ

ISSN: 2734-9195 16:50 11/05/2026

Truyền thống Tây Tạng kể rằng, chính tại nơi đây, Demchok đã nhiếp phục các vị thần cổ đại mang tâm sân hận, chuyển hóa họ thành những hộ pháp bảo vệ chính pháp.

Tác giả: **Cát Khánh**

Trong thế giới quan của **Mật tông Tây Tạng** (Vajrayana), Mount Kailash (núi Ngân Sơn) không đơn thuần là một kỳ quan địa chất. Đó là một Mandala sống - điểm giao thoa linh thiêng nơi thực tại hữu hình và cảnh giới giác ngộ hòa làm một. Đặc biệt, đối với các hành giả thuộc dòng truyền thừa Sarma (Tân dịch), Kailash chính là đạo tràng tối thượng của Thắng Lạc Kim Cương (Chakrasamvara), vị Bổn tôn biểu tượng cho sự hợp nhất giữa Đại lạc và Tính không.

Khi những tia nắng đầu hạ bắt đầu rót mật xuống vùng cao nguyên thanh khiết, tôi thấy mình không còn là một lữ khách phương xa, mà là một hạt bụi nhỏ đang xoay vần trong một Mandala sống khổng lồ mang tên Kailash.

Những ngày đầu hạ, không gian nơi đây không chỉ có gió và tuyết, mà là một sự rung động kỳ lạ của tâm thức. Đứng trước ngọn núi thiêng, cảm giác đầu tiên không phải là sự choáng ngợp trước thiên nhiên, mà là một sự "*nhận diện*" đầy thổn thức. Như thể sau hàng nghìn kiếp luân hồi lạc bước, tâm hồn bỗng tìm thấy lối về, đối diện với cung điện của Thắng Lạc Kim Cương trong một sự tĩnh lặng đến gai người.

Thắng Lạc Kim Cương hay Chakrasamvara (tiếng Tạng: Khorlo Demchok)là một trong những vị Bổn tôn quan trọng nhất của Vô thượng Du-già Mật điển (Anuttarayoga Tantra), là biểu tượng của sự chuyển hóa tối thượng.

Ngài hiện thân với thân màu xanh lam đậm, tượng trưng cho tính bất biến của chân lý tối hậu.

Hình tượng Ngài ôm giữ phối ngẫu Vajravarahi (Kim Cương Hợi Mẫu) không mang ý nghĩa phàm trần, mà là biểu tượng cho sự hợp nhất tuyệt đối giữa Phương tiện (Từ bi/Đại lạc) và Trí tuệ (Tính không).

Ngài đứng trên hai hình tượng đại diện cho Tham - Sân - Si và bản ngã. Đây là thông điệp về sự chiến thắng bóng tối của vô minh bằng ánh sáng của giác ngộ.

Trong tâm thức Mật giáo, "*Thắng Lạc*" (Demchok) không phải niềm vui thế tục mang tính kích thích, mà là trạng thái Đại lạc sinh ra khi mọi chấp ngã và nhị nguyên hoàn toàn tan biến.

Theo truyền thuyết Mật tông, khi **đức Phật Thích Ca Mâu Ni** hóa thân thành Thắng Lạc Kim Cương, Ngài đã chọn núi Kailash làm cung điện trú ngụ chính tại Cõi Diêm Phù Đề. Toàn bộ vùng núi Kailash được xem là cấu trúc vật lý của một Mandala. Đỉnh núi tuyết trắng xóa chính là tâm điểm, nơi trú ngụ của Bổn tôn. Bốn mặt của ngọn núi tương ứng với bốn hướng của Mandala, và các hồ linh thiêng như Manasarovar là những thành phần bổ trợ cho cảnh giới thanh tịnh này.

Truyền thống Tây Tạng kể rằng, chính tại nơi đây, Demchok đã nhiếp phục các vị thần cổ đại mang tâm sân hận, chuyển hóa họ thành những hộ pháp bảo vệ chính pháp. Từ đó, Kailash không còn là một ngọn núi hoang sơ mà trở thành một "*nhà máy*" năng lượng tâm linh khổng lồ.

Đối với người hành hương, việc đi bộ quanh núi Kailash (Kora) là một nghi lễ tâm linh quan trọng bậc nhất bởi "*Đi Kora không phải là đi vòng quanh một ngọn núi, mà là đi trong chính Mandala của Thắng Lạc Kim Cương*". Khi bước đi trên con đường mòn khắc nghiệt ở độ cao trên 5.000m, hành giả thực hiện một

tiến trình tịnh hóa:

- Tịnh hóa thân để mọi sự nhọc nhằn, cái lạnh và thiếu oxy giúp ta buông bỏ sự bám luyến vào thân xác vật lý.

- Tịnh hóa khẩu để việc trì tụng mật chú "*Om Hrih Ha Ha Hum Hum Phat*" (Mật chú của Thắng Lạc Kim Cương) hòa vào tiếng gió, tạo nên một sự kết nối rung động với bản thể.

- Tịnh hóa ý bởi sự hùng vĩ và tĩnh lặng tuyệt đối của Kailash buộc tâm trí ta phải dừng lại mọi vọng tưởng.

Tại đèo Dolma La - điểm cao nhất của vòng Kora, ta trải qua một cái chết biểu tượng cho bản ngã để được tái sinh trong trí tuệ của Bổn tôn.

Có một sự thật lạ lùng là rất nhiều người, dù có theo Phật giáo hay không, khi đứng trước Kailash đều rơi nước mắt. Đó không phải sự xúc động trước vẻ đẹp thiên nhiên, mà là sự chấn động của tâm thức khi đối diện với Sự Thật.

Kailash không có âm thanh náo nhiệt của du lịch, không có sự chinh phục của các nhà leo núi (bởi người Tây Tạng không bao giờ đặt chân lên đỉnh núi vì lòng tôn kính tối thượng). Sự tĩnh lặng tại đây mang tính "*áp đảo*". Đứng trước sự hiện diện của Thắng Lạc Kim Cương tại Kailash, con người thấy mình nhỏ bé lại, nhưng đồng thời lại thấy tâm mình mở rộng ra đến vô tận.

Mối quan hệ giữa **Kailash** và Thắng Lạc Kim Cương là bài học về sự hiện diện của tâm linh trong lòng vật chất. Ngọn núi là minh chứng rằng: Giác ngộ không nằm ở một cõi xa xôi nào đó, mà hiện hữu ngay tại đây, trong sự tĩnh lặng của tuyết trắng, trong những bước chân kiên trì của người hành hương và trong khả năng chuyển hóa nỗi đau thành đại lạc của mỗi con người.

Đến với Kailash, không phải để chinh phục một đỉnh cao, mà để phục tùng trước một sự thật vĩ đại hơn: Rằng trong mỗi chúng ta đều có một "*Kailash*" tự thân, nơi Thắng Lạc Kim Cương đang chờ đợi được đánh thức bởi lòng từ bi và trí tuệ.

Bước đi trong vòng Kora những ngày này, mỗi bước chân là một sự dâng hiến. Không khí loãng đến mức mỗi nhịp thở đều trở nên quý giá, buộc tôi phải hiện diện trọn vẹn trong từng khoảnh khắc.

Dưới chân là đất đá của thực tại, nhưng trước mắt là dải tuyết trắng tinh khôi của đỉnh núi – biểu tượng cho trí tuệ thanh tịnh của Ngài.

Tôi đi, không phải để chinh phục độ cao, mà để đi sâu vào mê cung của chính lòng mình. Giữa tiếng gió rít qua khe đá và tiếng chân đều đặn trên sỏi nhỏ, tôi nghe thấy tiếng chú nguyện của những người hành hương phủ phục (prostration) vang lên rì rầm như sóng biển.

Họ không đi bằng chân, họ đi bằng lòng thành kính tuyệt đối, mỗi lần ngã xuống là một lần buông bỏ bản ngã, mỗi lần đứng lên là một lần vươn tới ánh sáng.

Kailash những ngày đầu tháng Năm đẹp đến nghẹt thở theo cách rất riêng. Tuyết chưa tan hết trên những triền đá xám, tạo nên một sự tương phản giữa cái lạnh lẽo của thế gian và sự ấm áp của đức tin.

Khi nhìn lên đỉnh núi hình vỏ ốc trắng muốt, một cảm giác lạ lùng xâm chiếm lấy tôi: Tôi thấy mình nhỏ bé lại, nhỏ đến mức mọi danh xưng, mọi nỗi lo toan và những tham vọng thường nhật bỗng chốc trở nên phù phiếm. Nhưng lạ thay, trong sự nhỏ bé ấy, tâm hồn lại thấy rộng mở vô cùng. Tôi khóc. Những giọt

nước mắt chảy tràn không phải vì đau đớn, mà vì sự xúc động mãnh liệt khi nhận ra mình đang được che chở bởi một nguồn năng lượng từ bi và trí tuệ vô biên.

Mandala ấy không phải là một bức tranh vẽ trên cát hay trên lụa, mà là một Mandala bằng xương bằng thịt, bằng gió và mây, bằng nhịp đập của trái tim vạn vật. Trong sự hợp nhất giữa "*Đại lạc*" và "*Tính không*" mà Thắng Lạc Kim Cương biểu trưng, tôi hiểu ra rằng Kailash không cần chúng ta phải trèo lên đỉnh để chứng tỏ sức mạnh.

Đi hết một vòng núi, cũng là lúc một phần bóng tối trong tâm được gột rửa, để thấy rằng hạnh phúc chân thật nhất không nằm ở nơi ta đến, mà ở ngay trong trạng thái tâm thức đã biết buông bỏ để yêu thương.

Tôi chợt nhận ra có những vùng đất trên thế giới này không cần ngôn từ để giải thích, chỉ cần nhắc tên thôi là trái tim đã tự khắc thấy thổn thức. Đi trong Mandala của Thắng Lạc Kim Cương những ngày mở cửa núi, khi vạn vật bắt đầu cựa mình sau giấc ngủ đông dài, tinh thần của "*Đại lạc*" và sự tĩnh lặng của "

Tuyết sơn" sẽ luôn đồng hành cùng tôi, để dù không đứng dưới chân núi, trong lòng tôi vẫn luôn có một đỉnh Kailash bình yên và kiên định như thế.

Nếu bạn muốn tìm một hành trình thực sự chạm vào Kailash, Công ty Du lịch Lantours sẽ đồng hành đưa bạn chạm vào Mandala sống của vũ trụ, để mỗi người trở về đều mang trong mình một phần ánh sáng thanh tịnh của đỉnh Kailash huyền thoại.

Tác giả: **Cát Khánh**